

DÉLMAGYARORSZÁG

80. évfolyam, 178. szám
1990. július 21., szombat

ALAPÍTVÁ: 1910-BEN

Havi előfizetési díj: 101 + 20 forint
Ara: 5,30 forint

Szegeden a világ szeme

Megkezdődtek a szabadtéri játékok — Kisegít-e az emelt összeg?
Agrárvíta — A Balkán kapuja: Röske

Szeged ismét ünnepnapjait éli. Felhangoztak a fanfárok a Dóm téren, megtisztelte jelenlétével a nyitányt Göncz Árpád, a Magyar Köztársaság ideiglenes elnöke. Ott voltak a díszbemutató az új testvérváros, az NSZK-beli Darmstadt küldöttei, élükön Günther Metzger főpolgármesterrel és hatezer érdeklődő néző. A „magyar évad” kezdete máris bizonyította — Szeged nem írható le hazai művészeti palettájáról, igényli a kollektív szeretetet, a közös bölcsességet, az együttgondolkodást, az anyagi támogatások sokféleségét. Kiharcolta az elmúlt évtizedekben rangját, kivívta presztízsét, bebizonyította a létrehozók igazát. Új viszonyok között, új feltételek mellett és megnövekedett elvárásoknak kell eleget tennie a jövőben mindenkinek, akinek köze van a szabadtérihez. Helyi, országos és nemzetközi érdekeket szükséges egy mederbe terelni. Esélyek vannak, tervek születnek, évente bizonyítékokat tesznek a deszkákra a tehetséges alkotók — a szegedi szabadtérinek nemcsak múltja és jelene van, jövője is! Európai mértékkel mérhető, nemzetközileg számon tartott, igényes színház. A nyár közepén, annak minden varázsával, szépségével, eredetiségével...

Tandi Lajos

Alamizsna vagy segítség?

A kormány sürgősségi intézkedéssel terjeszti a Parlament elé a Társadalombiztosítási Alap módosítására vonatkozó törvényjavaslatot. A kormány azt szeretné ugyanis, ha a nyugdíjasok, illetve a kisgyermekesek már a tervezett időponttól, augusztus 1-jétől a felemelt összegeket vehetnék kézhez. A Minisztertanács lényegében ugyanolyan összeghatárokat javasol, mint amelyek a költségvetés egyensúlyát javító intézkedések parlamenti vitájában már ismertették. A főbb tételek: a 4700 forint alatti nyugdíjakat 300 forinttal emelik, a 4700 felettieket 5000-re egészítik ki, a házastársi pótlékban részesedők jövedelem pótlékát ugyancsak 300 forinttal emelik, és 300 forinttal növekedik a gyed minimuma, illetve a gyed jövedelem pótléka. A saját jogú és özvegyi nyugdíjak összegét ugyancsak 300 forinttal emelik. A szociális intézkedéscsomag összesen 1,4 millió embert érint, s mintegy 1,9 milliárd forint kiadási többletet jelent. A jövő évre áthúzódó hatá-

sokkal együtt pedig, mintegy 2,7 milliárd forintra tehető.

A kormány ülésén egy távlati koncepció részeként elhangzott az is, hogy szükséges lesz a nyugdíjak indexálásának bevezetése, vagyis olyan rendszer kialakítása, amely automatikusan biztosítja a nyugdíjak értékállóságát. A kormány azt szeretné elérni, hogy jövőre a nyugdíjak az átlagbérek növekedéséhez igazítva, azzal arányosan emelkedjenek. Ehhez mindeképpen szükség lesz arra is, hogy feltöltse a Társadalombiztosítási Alapot. Igen nagy hiányok forrása ugyanis, hogy a sorban állásban lévő vállalatok összesítve már, mintegy 17 milliárd forinttal tartoznak a Társadalombiztosítási Alapnak, elmaradt járulékbefizetések miatt. (A mostani intézkedéscsomag lényegében emiatt szorítkozik a kisnyugdíjak emelésére.) A járulékfizetési késedelmeket gyakorlatilag ösztönözik azok a pénzügyi szabályozók is, amelyek a felszámolás, csőd eljárás esetében a társadalombiztosítási

járulékot, mint rendezendő kötelezettséget az utolsó közé sorolja. Ezt fokozza, hogy a késedelmi befizetések kamatai is meglehetősen alacsonyak. Így a vállalatoknak nem különösebben érdekük, hogy a járulékot rendszeresen fizessék; ezek késedelmes befizetésével gyakorlatilag hiteleznek maguknak. A kormány ennek kivédésére a késedelmi kamatok emelését tervezi, s a felszámolási eljárásoknál a társadalombiztosítási járulékok kiegyenlítése az elmaradt bérköltségek kiegyenlítésével egyenlő rangra emelkedik. Ez várhatóan arra ösztönzi a Társadalombiztosítási Főigazgatóságot, hogy saját hatáskörében is kezdeményezze vállalatok felszámolását. A Társadalombiztosítási Főigazgatóság addig is, már a nyáron

saját hatáskörében felméri és szeptemberben nyilvánosságra hozza a legnagyobb „adós” vállalatok listáját, amelyek gyakorlatilag az egész társadalomnak tartoznak, s nehezítik például a nyugdíjasok helyzetének javítását.

A kormány megbízta az ipari és kereskedelmi minisztert, hogy mérje fel, miként lehetne a leghatékonyabban hasznosítani a volt MSZMP egykori nagyértékű üdülőingatlanjait. Az ötletek között felmerült például, hogy célszerű lenne üdülőláncot kialakítani. A hasznosítás leghatékonyabb módzatainak kimunkálásába bekapcsolódik a vagyongyűrnökség is. Az egykori üdülők hasznosításából befolyó jövedelmek egy jelentős részét a Társadalombiztosítási Alap kapja.

Új velencei karta?

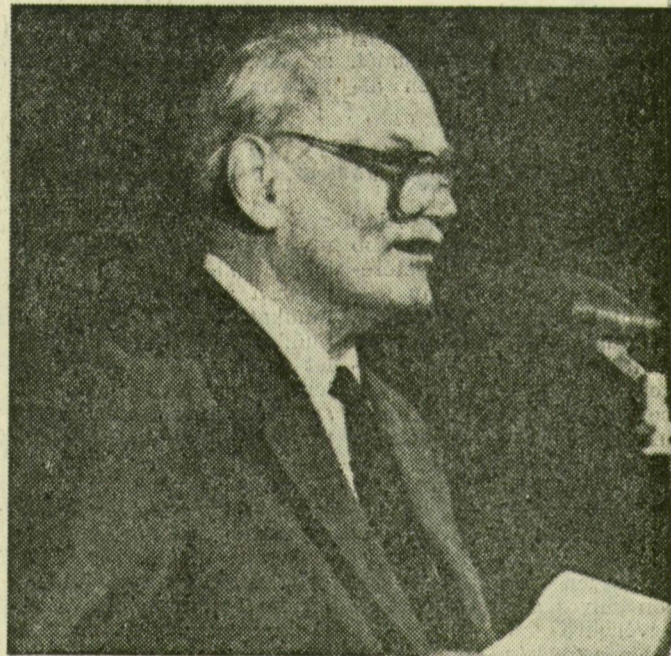
Tüntetés zavarta meg az Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottságának Velenecén megtartott kihelyezett ülését. A képviselők, akik a tópartot járva a helyszínen igyekeztek benyomást szerezni a üdülőkörzet környezet- és vízvédelmének eredményeiről, gondjairól, délután a Pro Recreatione Alapítvány Juventus nevű, most elkészült szállodájában vitatták meg a tapasztaltakat. Ottani munkájukat kellett felbeszakítani a velencei lakosok mintegy 100–150 főnyi — a helyi MDF-szervezet által

rendezett, a Kisgazdapárt, a Kereszténydemokrata Néppárt és a Szabad Demokraták Szövetsége helyi szervezete által is támogatott — demonstrációja miatt. A tüntetők ugyanis, mivel az alapítvány céljainak ismeretetére 16 órára sajtótájékoztatót hívtak össze, azt hitték, már tart az újságírók informálása. Az ellen tiltakoztak egyébként, hogy az alapítvány létesítményeinek felépítése miatt a park mintegy 30 méteres sávját elzárták a helyi lakosok

(Folytatás a 2. oldalon.)

DM exkluzív

Gallov Rezső újonnan kinevezett sportminiszter interjút adott lapunk sportrovatvezetőjének, Gyürki Ernőnek. Többek között szol szegedi éveiről, kanadai tapasztalatairól, terveiről, elképzeléseiről, az újságíró társadalommal kialakítandó kapcsolatáról. Az interjú lapunk 4. oldalán olvasható.

Szellemi és lelki gazdagodást

Göncz Árpád nyitotta meg a szabadtéri

Tegnap este ismét megszólaltak a fanfárok a Dóm téren. A Himnusz elhangzása után Göncz Árpád, a Magyar Köztársaság ideiglenes elnöke megnyitotta az idei Játékok rendezvény-sorozatát. Megnyitójában többek között a következőket mondta:

„Megtiszteltetés számomra, hogy 43 év után, amikor ismét rátértünk a demokrácia útjára, én nyithatom meg a szegedi ünnepi játékokat. E játékok, mint mára Szeged városa, újra meg újra megújultak. Változnak az időkben, és változik az üzenetük, mondanivalójuk is.

Talán nem véletlen, hogy az idei ünnepi játékok csak magyar szerzők műveit mutatják be. Szegeden nyaranta Közép-Európa egyik legjelentősebb kulturális találkozója zajlik, és a városra, ha nem is a világ, de egy nagy tájegység szeme irányul. Nem mindegy, hogy mi az üzenet, amit Szeged közvetít.

Az idén bemutatott darabok műfajilag eltérők, de szellemük egy: mind mirőlünk szólnak. A Hunyadi László nemzeti romantikánk jelentős darabja. A szüzei

menyegző, Sütő András műve, újkori drámairodalmunk központi jelentőségű alkotása, amely a magyarság megmaradásának kérdését veti fel. A Magyar rapszódia, az Állami Népi Együttes műsora. A magyar néptánc-kultúra antológiája, amelynek értékét immár nemcsak egy világrész tanúsítja. Az István, a király, mondhatnám nemzeti rockopera, amely tárgyát tekintve államiságunk kezdetére, szellemi rokonságát tekintve nemzeti romantikánk korára, stílusjegyeiben napjaink izlésvilágára utal. A mosoly ország az elmúlt nyár programjából került vissza. Talán Közép-Európa közelmúltunk kissé nosztalgikus recenziójaként. Úgy érzem, a műsor jelenünket, múltunkat foglalja csokorba. Egészében előrelépést jelent a Játékok műsortörténetében.

Kívánom a szabadtéri valamennyi nézőjének, hogy szellemileg, lelkileg gazdagabban, a Játékok valamennyi művészenek, hogy az őszinte siker emlékével térjenek haza, Szeged városának pedig, hogy az ünnepi játékok révén újabb barátokkal szaporítsa híveinek visszatérő taborát.”

Ismét meghalt a cselszövő

Ki tudja, hányadik alkalommal csendült föl a Dóm téren a Hunyadi László híres kórusa tegnap este. Idén ugyan a hazafias folytatás („Egymásra lettek újra nemzet és király”) kapott némi pikáns aktualitást, ám a zene ezúttal sem téveszti hatását.

Olyan művészek léptek föl Erkel operájában a régebbi előadásokon, mint Simándy József, Ilosfalvy Róbert (Hunyadi László), Takács Paula (Szilágyi Erzsébet) vagy Fodor János (Gara). Az idei felújítást Nagy Viktor rendezte, aki először dolgozott a Dóm téren. Ugyancsak itteni debütáns címszereplő Molnár András és a király, Daróczy Tamás. Közreműködők többsége azonban már jó néhány alkalommal fellépett e hatalmas színpadra. A legutóbbi, 1983-as felújítást is Pál Tamás vezényelte, s akkor is Misura Suzsza volt Erzsébet, Gyimesi Kálmán pedig Cillel. De komoly szabadtéri tapasztalatokkal rendelkezik Németh József (Gara), Szakály Péter (Rozgonyi) és Iván Ildikó is, aki viszont életében először éneklte Máriát. A díszleteket Csikós Attila, a jelmezeket Rátkai Erzsébet tervezte. Karigazgató Gyüdi Sándor, közreműködik a Szeged Táncegyüttes. A tegnapi bemutató után ma, szombaton este fél 9-kor lesz a második utolsó előadás. Az énekesek többsége ott lesz vasárnap este a Tanácsháza udvarán, az Operagálán is.

